

Sveitsiläisten viinien maahantuonnin palveluiden kilpailutus ja kustannusten optimointi

Nilla Selänniemi

Opinnäytetyö, AMK

Toukokuu 2025

Tekniikan ala

Insinööri (AMK), logistiikan tutkinto-ohjelma

Selänniemi, Nilla

Sveitsiläisten viinien maahantuonnin palveluiden kilpailutus ja kustannusten optimointi.

Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu. **Toukokuu 2025**, 39 sivua.

Logistiikan tutkinto-ohjelma. Opinnäytetyö AMK.

Julkaisun kieli: suomi

Julkaisulupa avoimessa verkossa: kyllä

Tiivistelmä

Opinnäytetyö tehtiin toimeksiantona maahantuontitoimintaa aloittelevalle yritykselle, jonka resurssit ovat rajalliset ja henkilökunnan määrä on pieni. Opinnäytetyössä tutkitaan maahantuonnin palveluita, niiden kustannuksia ja palveluiden kilpailutusta. Tavoitteena oli kartoittaa laadukkaita ja kustannustehokkaita palveluntarjoajia maahantuontiyrityksen tarpeisiin.

Opinnäytetyö toteutettiin tapaustutkimuksena, jossa hyödynnettiin tutkimusmenetelminä niin laadullista kuin määrällistä menetelmiä. Aineistoa on hankittu puolistrukturoiduilla haastatteluilla, tarjouskyselyillä ja verkkomateriaalilla. Tutkimuksen tueksi kerättiin teoreettinen pohja maahantuonnin palveluiden ja kustannusten koostumisesta. Kuljetus- ja huolintayritysten edustajia haastateltiin tutkimusta varten, ja heiltä pyydettiin tarjouspyynnöt.

Opinnäytetyössä keskityttiin tutkimaan erityisesti palveluiden kilpailuttamista ja kustannusten vertailua. Osana tutkimusta vertailtiin huolinta- ja kuljetusyritysten tarjoamia palveluita. Tuloksia tarkasteltiin vertailemalla yrityksiltä saatuja tarjouksia sekä haastattelujen vastauksia ja tutkimalla yritysten verkkosivustoja. Työssä myös selvitettiin viinin maahantuontiin liittyviä viranomaisohjeistuksia ja lainsäädäntöä.

Opinnäytetyön lopputulokseksi laadittiin vertailu haastateltujen yritysten palvelusisällöstä ja tarjouksista, ja vertailussa nostettiin mahdolliset palveluntarjoajat, joiden kanssa yhteistyötä voisi kehittää. Yhteistyön kehittäminen voisi ohjata kohti kustannustehokkaita ratkaisuja.

Avainsanat (asiasanat)

Tuonti, tuontimaksut, tuontirajoitukset, kilpailuttaminen, kustannuslaskenta

Muut tiedot (salassa pidettävät liitteet)

Ei

Selänniemi, Nilla

Competitive bidding and cost optimization for the import of Swiss wines.

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, **May 2025**, 39 pages.

Degree Programme in Logistics. Bachelor's thesis.

Permission for open access publication: Yes

Language of publication: Finnish

Abstract

The thesis was done to study import services, their costs and the competition of services for a company that is starting out in wine import operations, and the company has limited resources and a small number of staff. The target was to spot high-quality and cost-effective cooperation partners for the needs of the importing company.

The thesis was carried out as a case study. The research was done through semi-structured interviews, tender questionnaires and online material. A theoretical basis was collected on the composition and costs of import services to support the research. Representatives of transport and forwarding companies were interviewed and requests for quotations were requested from them for the research.

The thesis was focused on the study of special competition in services and cost comparison. As part of the research, the services offered by forwarding and transport companies were compared to each other. The results were examined by comparing offers that were received from the companies, also by conducting interviews and examining the companies' websites. The thesis also examined official instructions regarding the import of wine.

The end result was a comparison of the service content and offerings of the interviewed companies, and the comparison identified potential cooperation partners with whom the cooperation could be developed. Developing cooperation could guide towards cost-effective solutions.

Keywords/tags (subjects)

Imports, import levies, import restrictions, competitive procurement, cost accounting

Miscellaneous (Confidential information)

No

Sisältö

1	Johdanto	3
2	Tutkimusasetelma	4
2.1	Tutkimuksen ongelma, tavoitteet ja rajaaminen	4
2.2	Tutkimusmenetelmät	5
2.3	Aineiston hankinta	6
2.4	Tutkimusprosessi.....	7
3	Maahantuonti	9
3.1	Maahantuonnin kokonaisuus.....	9
3.1.1	Kansainvälinen kauppa	9
3.1.2	Kansainvälisen kaupan toimituslausekkeet.....	9
3.1.3	Maahantuojan vastuu.....	10
3.2	Maahantuonnin palvelut.....	11
3.2.1	Huolinta- ja kuljetusyrietykset.....	11
3.2.2	Edustaja.....	12
3.2.3	Ulkoistaminen	12
3.2.4	Kilpailutus	13
3.3	Maahantuonnin kustannukset	14
3.3.1	Logistiikan kustannukset.....	14
3.3.2	Maahantuonnin verotus ja tullimaksut	14
3.4	Viinin kaupallinen maahantuonti	16
3.4.1	Viinin maahantuonnin viranomaisohjeistukset.....	16
3.4.2	Viinin maahantuonnin verotus	16
3.4.3	Viinin pakkausmerkinnät	17
3.4.4	Viinin maahantuonti Sveitsistä	18
4	Kilpailutus	18
4.1	Vertailun pohjustus	18
4.2	Haastattelu	20
4.2.1	Reitti Sveitsi-Suomi -välillä.....	20
4.2.2	Palvelut	21
4.2.3	Kuljetukset	21
4.2.4	Sopimukset	22
4.3	Tarjouspyyntö.....	23
4.3.1	Tarjouksen pohjatiedot.....	23
4.3.2	Tarjoukset	24

4.4 Yritysten verkkosivut.....	24
5 Tulokset.....	26
5.1 Kilpailutus osana tutkimusta.....	26
5.2 Haastattelujen vastausten vertailu.....	26
5.3 Tarjouspyyntöjen vertailu.....	28
5.4 Verkkosivujen vertailu.....	28
5.5 Eettisyys ja luotettavuus.....	29
6 Yhteenveto.....	30
Lähteet.....	32
Liitteet.....	35
Liite 1. Haastattelukysymykset.....	35

Kuviot

Kuvio 1. Tutkimusprosessi.....	8
Kuvio 2. Ulkoistamisprosessin vaiheet (Huuhka 2022.).....	13
Kuvio 3. Tarjouspyyntö.....	23

Taulukot

Taulukko 1. Toimituslausekkeet eriteltynä (Railas 2020, 88.).....	10
Taulukko 2. Maahantuonnin mahdolliset kustannukset tullimaksuista ja veroista (Tullimaksut ja verot n.d.).....	15
Taulukko 3. Verotaulukko, Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat (Verotaulukko 1471/1994, liite 5.12.2024/707).....	17
Taulukko 4. Vastaukset liittyen reittiin Sveitsin ja Suomen välillä.....	20
Taulukko 5. Vastaukset liittyen tarjottuihin palveluihin.....	21
Taulukko 6. Vastaukset liittyen kuljetuksiin.....	21
Taulukko 7. Vastaukset liittyen sopimukseen.....	22
Taulukko 8. Kilpailutetut tarjoukset.....	24

1 Johdanto

Maahantuonti on nykypäivänä olennainen osa kansainvälistä kauppaa. Maahantuonti mahdollistaa yrityksille tuotevalikoimien laajentamisen ja kilpailukyvyn parantamisen. Maahantuontiin sisältyy useita erilaisia vaiheita, joihin lukeutuvat mukaan tuotteiden hankinta, kuljetus, tullaus, verotus ja mahdolliset viranomaisohjeistukset. Huolellinen suunnittelu, yhteistyökumppanit ja kustannustehokkuus ovat osa onnistunutta maahantuontia.

Opinnäytetyön aiheena on sveitsiläisten viinien maahantuonnin palveluiden kilpailutus ja kustannusten optimointi. Opinnäyte saatiin toimeksiantona toimintaansa aloittelevalta maahantuojayritykseltä. Yrityksen resurssit ovat rajalliset ja henkilökunnan määrä pieni, minkä vuoksi yrityksen on tärkeää suunnata osaamisensa tehokkaasti ja pohtia mahdollisia tapoja toimintojen tehostamiseksi.

Opinnäytetyössä tutkitaan maahantuontiin liittyviä palveluita ja niihin liittyviä kustannuksia. Työssä painotetaan viinin maahantuontia, sen luomaa kustannusrakennetta ja sitä koskevaa lainsäädäntöä ja ohjeistuksia. Aiheen ulkopuolelle rajataan maahantuojana toimiminen sekä yksityishenkilöiden maahantuonti. Opinnäytetyön tavoitteena kartoitetaan palveluiltaan laadukkaita, mutta kustannustehokkaita ratkaisuja.

Opinnäytetyön alkuun kuvataan opinnäytetyön tutkimusasetelmaa, kuten sen rajaamista ja tutkimusprosessia. Kolmannessa luvussa käsitellään, mistä maahantuonti koostuu sekä mitä palveluita ja kustannuksia maahantuontiin kuuluu. Lisäksi luvussa kerrotaan, miten maahantuonnin toimintaa on mahdollista ulkoistaa ja kilpailuttaa. Tutkimuksen loppuun esitellään kuljetus- ja huolintayrityksiltä kerättyä tietoa haastattelujen ja tarjouspyyntöjen kautta, analysoidaan tietoa ja esitellään johtopäätökset.

2 Tutkimusasetelma

2.1 Tutkimuksen ongelma, tavoitteet ja rajaaminen

Opinnäytetyön toimeksianto saatiin maahantuontia aloittelevalta viininmaahantuontiyritykseltä. Kyseessä on toimintaansa aloittava yritys, jonka resurssit ovat aika rajalliset resurssit ja henkilökunnan määrä on pieni. Resurssien ja ajan ollessa rajalliset yrityksen on mahdollista ulkoistaa toimintojaan ja keskittää osaamista ulkopuolisille toimijoille. Palveluhankinnat ovat osa epäsuoria hankintoja, joiden kilpailuttamiseen käytetään usein vähemmän aikaa kuin suorien hankintojen kilpailuttamiseen. Palveluiden osuus voi kuitenkin olla merkittävä osa kokonaishankintoja, ja yritykseltä voi usein puuttua kokonaiskuva niiden volyymista, sisällöstä ja vuosikustannuksista. (Palveluhankinnat n.d.)

Maahantuontiyritys on ulkoistanut viinien maahantuonnin kuljetukset Sveitsistä Suomeen ulkopuoliselle toimijalle, joka on ollut tarvittavassa hetkessä kaikkein saavutettavin ja helppokäyttöisin. Maahantuontiyrityksen omistaja kaipaa yhteistyökumppania, jonka kanssa toiminta on sujuvaa ja laadullista. Maahantuontitoimintojen ulkoistamisella on mahdollista alentaa kustannuksia, olla osana markkinakilpailua, luo joustavuutta ja antaa enemmän aikaa käytettäväksi asiakaspalveluun (Huuhka 2022.)

Opinnäytetyön tavoitteena oli kartoittaa, minkälaisista palveluista ja palveluiden kustannuksista maahantuonti koostuu. Tarkemmin keskityttiin vielä tutkimaan sveitsiläisten viinien maahantuonnin kustannuksia sekä kuljetus- ja huolintayritysten palveluiden optimoimiseen, jotta saavutettaisiin laadukas ja taloudellisesti kannattava logistiikkaketju. Opinnäytetyössä tutkittiin erilaisia potentiaalisia kuljetus- ja huolintayrityksiä, joista yksi saattaisi olla mahdollisesti uusi palveluhankkija maahantuontiyritykselle. Kuljetusyrityksiä kilpailuttaessa päämääränä olisi saada aikaan laadukas palvelusuhde ja kustannussäästöjä maahantuontiyritykselle. Kustannussäästöjen lisäksi palveluhankintaa kilpailuttaessa selvitettiin, minkälaisella reitillä palveluhankkija toimii Sveitsi-Suomi-välillä sekä minkälaisia kuljetusmuotoja palveluhankkija käyttää.

Opinnäytetyön kolme päätutkimuskysymystä ovat:

- Kuinka sveitsiläisten viinien maahantuonnin logistiikka- ja huolintapalveluita voidaan optimoida kustannustehokkaasti laadukas palvelutaso säilyttäen?
- Mistä osa-alueista ja kustannuksista maahantuonti ja erityisesti viinien maahantuonti koostuu?
- Mitkä tekijät pitäisi ottaa huomioon kuljetus- ja huolintapalveluidentarjoajien vertailussa ja kilpailutuksessa?

Tutkimusta varten haastateltiin erilaisia niin globaalilla tasolla kuin Suomessa toimivia kuljetus- ja huolintayrityksiä, jotka hoitavat kuljetuksia Sveitsi-Suomi-välisellä reitillä. Yhteyttä otettiin useampaan yritykseen kuin tutkimuksessa nostettiin vertailuun mukaan. Yhteydenottovaiheessa ulkopuolelle rajattiin yrityksiä, joihin yhteydenotto oli vaikeaa tai joiden verkkosivuilta ei esitelty yrityksen vastuullisuutta. Vastauksia kerätessä yritysten nopea reagointi sekä yhteistyöhaluisuus korostuivat ja vaikuttivat siihen, mitkä yritysten vastaukset nostettiin vertailuihin esille. Mukaan valituilla yrityksillä oli hyväksytyjä ISO-standardeja ja he esittelivät pitkän aikavälin strategiaa verkkosivuillaan. Yritykset pidettiin nimettöminä tutkimuksessa.

Viinin maahantuonti on laaja aihepiiri, joten tutkimuksessa aihetta rajattiin tutkimuskysymysten avulla. Tutkimus tehtiin yleisellä tasolla, eikä siinä huomioitu maahantuojana toimimista tai maahantuonnin ulkopuolisia sopimuksia tai ehtoja. Myös yksityishenkilöiden maahantuonti tai heitä koskevat rajoitukset rajattiin pois tutkimusaiheesta.

2.2 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyö oli tapaustutkimus, jota tutkittiin yhdistelmä tutkimuksena niin määrällistä kuin laadullista tutkimusmenetelmää hyödyntäen. Tapaustutkimukset usein toteutetaan laadullisena tutkimusmenetelmänä, koska ne käsittelevät yksittäisiä esimerkkejä osana laajempaa näkökulmaa. (Kallinen & Kinnunen 2021.)

Tapaustutkimukselle tyypillistä on se, että tutkimus rakentuu yhden selkeästi rajatun aiheen ympärille. Tapauksen keskiössä voi olla esimerkiksi organisaatio tai prosessi, ja tapauksen laajuus voi vaihdella. Tutkija valitsee tutkimuskohteensa tutustumalla aihepiiriin ja tarkastelemalla mahdollista aineistoa. Valittua tapausta rajataan ja täsmennetään tutkimuksen edetessä. Tapaustutkimuksen keskiössä on tärkeää onnistua luomaan kokonaisvaltainen ja syvälinen ymmärrys tutkittavasta tapauksesta käyttämällä monipuolisia aineistoja, kuten haastatteluja, dokumentteja ja havaintoja. Tutkimuksessa voidaan hyödyntää useampaa tapausta tiedon keräämiseen ja tapauksia on mahdollista vertailla keskenään. (Kallinen & Kinnunen 2021.)

Määrällisellä tutkimusmenetelmällä tutkitaan tapauksia numeerisesti. Sen avulla kyetään vastaamaan kysymyksiin kuten kuinka paljon ja miten usein. Määrällinen tutkimus on objektiivinen eikä tutkijalla ole vaikutusta lopputulokseen. Tutkittavat asiat ilmaistaan numeroiden avulla ja lopuksi tulkitaan numeerinen tieto sanallisesti sekä tarkastellen ilmiöiden välisiä suhteita ja eroja. Määrällisessä tutkimuksessa muuttuja on tutkittava asia, toiminta tai ominaisuus, ja tietoa kerätään mittarilla, joka on esimerkiksi haastattelu- tai havainnointilomake. (Vilka 2007, 14.)

Laadullisessa tutkimuksessa aineistoa kerätään esimerkiksi yksilö- tai ryhmähaastattelujen, dokumenttien tai havainnoinnin avulla, sekä keruumenetelmiä on mahdollista yhdistellä toisiinsa. Laadullisessa tutkimuksessa haastattelukysymykset ovat laajoja ja antavat haastateltavalle mahdollisuuden vastata avoimesti. (Juuti & Puusa 2020.) Laadullisessa tutkimusmenetelmässä korostuu mitä- ja miten-kysymysten käyttäminen sekä toimintalähtöisyys. Päämääränä ei ole kerätä mahdollisimman konkreettista tietoa, vaan haastattelujen avulla aihetta halutaan tutkia erilaisista näkökulmista. (Kannila & Kinnunen 2021.) Laadullisessa tutkimuksessa on erilaisia tutkimushaastattelun lajeja, jotka poikkeavat toisistaan kysymysten ohjautuvuuden perusteella. Tällaisia haastattelun lajeja ovat esimerkiksi strukturoitu haastattelu, puolistrukturoitu haastattelu, teema-haastattelu ja syvähaastattelu. Haastatteluita voidaan toteuttaa joko yksilö-, pari tai ryhmähaastatteluina. (Juuti & Puusa 2020.)

2.3 Aineiston hankinta

Opinnäytetyössä perehdyttiin maahantuonnin eri osa-alueisiin ja palveluihin ja niistä aiheutuviin kustannuksiin. Opinnäytetyössä nostettiin myös viinin maahantuontia koskevaa verotusta, viran-

omaisohjeistuksia sekä poikkeuksia lähetysmaan ollessa Sveitsi. Opinnäytetyön tutkimuksen aiheena oli kuljetus- ja huolintayrityksiltä saadut haastattelut ja tarjouskyselyt, sekä siinä nostettiin kilpailutuksen tärkeyttä ennen sopimusten luomista.

Haastattelut toteutettiin puolistrukturoituina. Haastattelun kysymykset olivat kaikille haastateltaville samat, mutta haastateltavat saivat vastata vapaamuotoisesti. Vain kaksi kysymyksistä liittyen osakuormiin, tullauspalveluihin ja asiakirjojen hoitamiseen olivat johdattelevia. Haastattelun päämääränä oli kerätä vastauksia erilaisista näkökulmista keskeisiin ja etukäteen määriteltyihin aiheisiin. (Juuti & Puusa 2020.)

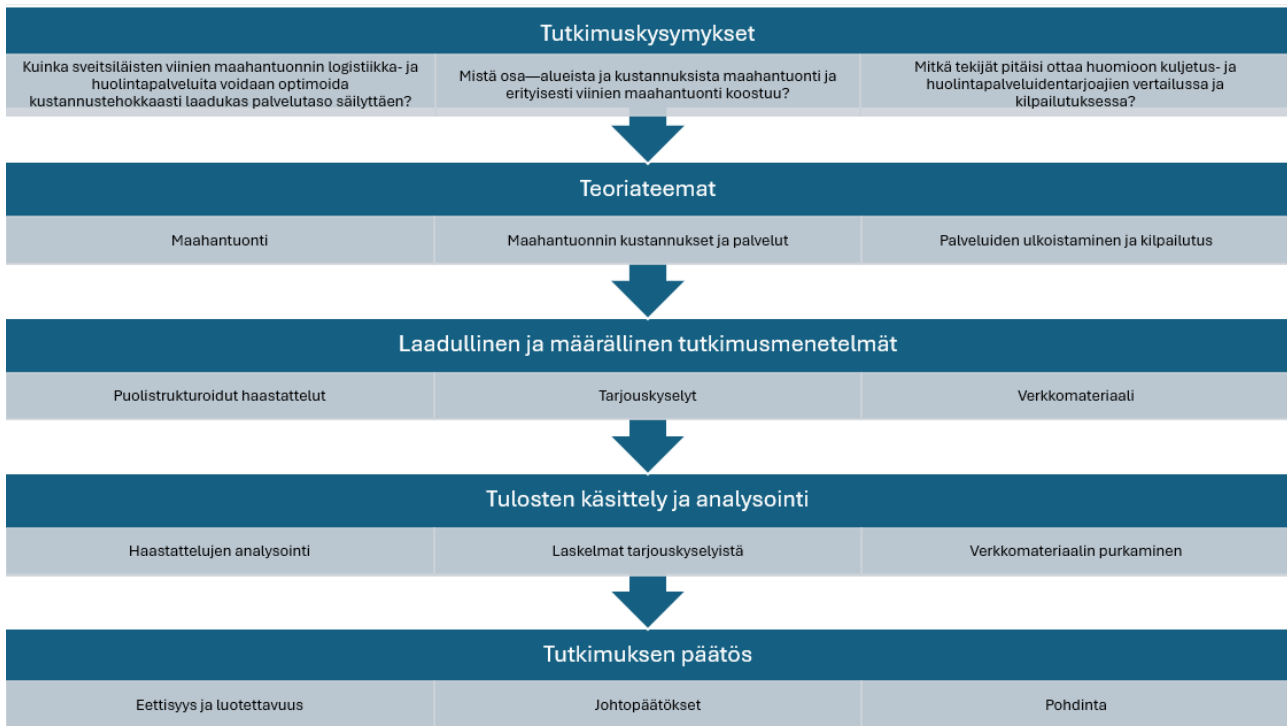
Puolistrukturoitujen haastattelujen lisäksi tietoa kerättiin määrällisestä tutkimusmenetelmää hyödyntäen. Haastateltaville oli sähköpostitse lähetetty vakioituja tarjouskyselyitä, eli jokaiselle haastateltavalle jaettiin samanlaiset taustatiedot. Haastateltavat työskentelivät eri yrityksissä, joten jokainen tavoitettiin henkilökohtaisesti. Haastateltavia oli enemmän kuin tutkimuksessa nostetaan, mutta heidän valinnassaan nostettiin nopeaa reagointikykyä ja yhteistyöhalukkuutta. Kyselyn ajoitettiin lähtemään aamulla haastateltaville, jotta kontakti mahdollisimman moneen onnistuisi. Tarjouskyselyiden avulla verrattiin, kuinka eri kustannukset muodostavat lopputuloksen. (Vilkka 2007, 28.)

Yrityksiltä kerättyjen tietojen lisäksi opinnäytetyössä hyödynnettiin verkkomateriaalia niin asiantuntijoiden artikkeleita, viranomaissivustojen tietoja kuin haastateltavien yritysten verkkosivuja. Verkkomateriaalin hyödyntäminen osana opinnäytetyötä kuului määrälliseen tutkimusmenetelmään. Asiantuntijoiden artikkeleita ja viranomaissivustojen tietoja hyödynnettiin osana tietoperustan rakentamista. Opinnäytetyössä tarkasteltiin haastateltavien yritysten verkkosivuja ja suoraan niiltä löytyvää tietoa asiakkaalle. Yhä etenevissä määrin asiakkaat lähestyvät yrityksiä verkkosivujen kautta verkon helpon käytettävyyden vuoksi. (Vilkka 2007, 32-33.)

2.4 Tutkimusprosessi

Opinnäytetyön tutkimusprosessi on esitetty kuviossa 1 vaihe vaiheelta. Tutkimusprosessi alkoi tutkimusongelmasta ja tavoitteiden asettamista. Näiden ympärille muodostuivat tutkimuskysymykset, joiden avulla opinnäytettä tutkittiin. Tutkimuskysymysten pohjalta määriteltiin teorieemat,

joiden ympärille tietoperusta rakennettiin. Teoriateemoista päästiin tutkimusmenetelmiin: laadulliseen ja määrälliseen. Tutkimusmenetelmät toteutettiin puolistrukturoituina haastatteluina, tarjouskyselyinä ja verkkomateriaalina. Haastattelu ja tarjousrunko toteutettiin kaikille haastateltaville samanlaisena. Tutkimusmenetelmistä saatiin vertailukohtia ja niitä analysoitiin tulosten käsittelyssä sekä luotiin johtopäätökset tutkimuksesta.

Kuvio 1. Tutkimusprosessi

Maahantuonti on aihealueena hyvin laaja. Aihetta on rajattu tutkimuksen mukaan sveitsiläisten viinien maahantuontiin ja erityisesti maahantuonnin kilpailutukseen ja kustannusten vertailuun. Tutkimuksen ulkopuolelle on jätetty huomioitta yksityishenkilön maahantuonti ja maahantuojana toimiminen. Keskiöön on nostettu maahantuonnin palveluiden ja kustannusten muodostuminen sekä palveluiden ulkoistaminen ja niiden kilpailutus. Maahantuonti käsitellään opinnäytetyössä yleisellä tasolla kuitenkin purkamatta maahantuontiprosessia osiin.

3 Maahantuonti

3.1 Maahantuonnin kokonaisuus

3.1.1 Kansainvälinen kauppa

Tavaran maahantuonti tarkoittaa tavaran toimittamista Suomeen Euroopan unionin alueelta tai Euroopan unionin ulkopuolelta, eli kolmansista maista. Suomen ollessa maahantuodun tavaran päämäärä tulkitaan maahantuonnin tapahtuvan Suomessa. (Kansainvälinen kauppa: Tavaran maahantuonti N.d.) Kauppaa käydessä kolmansien maiden kanssa ja maahantuodessa Euroopan unionin ulkopuolelta toimitaan yhteisen tullitariffin ja kauppapolitiikan mukaan, mihin on määritelty esimerkiksi tuonnin rajoituksista, tullivapautuksista sekä määrällisistä rajoituksista (Ulkokauppa n.d.).

Euroopan unioni on säätänyt kehitysmaa- ja kahdenvälisiä kauppasopimuksia, joissa tullietuuksien saamiseksi vaaditaan sekä kauppalaskun että tavaran alkuperätodistusta. Mahdolliset tullietuudet on määritelty maa- ja tuotekohtaisesti tullitariffissa. (Ulkokauppa n.d.) Tullilainsäädäntö koskee kaikkia Euroopan unionin jäsenmaita ja sen olennaisimmat säädökset ovat koodeksi, asetus tullitomuusjärjestelmän luomisesta sekä asetus tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista. (Ulkokaupan lainsäädäntö n.d.)

3.1.2 Kansainvälisen kaupan toimituslausekkeet

Incoterms 2020 -toimituslausekkeet ovat Kansainvälisen kauppakamarin määrittelemiä kansainvälisen kauppaehtoja, joita on yhteensä 11 kappaletta. Toimituslausekkeet selkeyttävät, miten toimittukseen liittyviä velvoitteet jakautuvat myyjän ja ostajan kesken. (Incoterms 2020 n.d.)

Toimituslausekkeet selkeyttävät myyjän ja ostajan välillä toimenpide-, kustannus- ja vaaran vastuunjaon. Toimenpidevastuulla tarkoitetaan myyjän ja ostajan velvollisuuksia esimerkiksi kuljetussopimuksen järjestelmissä tai vienti- ja tuontiselvityksien hoitamiseen liittyen. Kustannusvastuu puolestaan kattaa näistä toimenpiteistä aiheutuvat kulut sekä toimitusta edeltävät ja sen jälkeiset ennakoitavat tai yllättävät kustannukset ja maksut. Vaaranvastuu määrittelee ostajan tai myyjän

taloudellisen vastuun, jos tavara vahingoittuu tai tuhoutuu. Toimituslausekkeissa ei huomioida tavaran mahdollisia virheitä, viivästyksiä tai takuita, mutta ennen sopimuksen tekemistä toimituslauseke toimii hinnan määreenä. (Railas 2020, 25.)

Toimituslausekkeet on jaettu käyttötarkoituksen mukaan kaikkiin kuljetusmuotoihin sopiviin lausekkeisiin ja meri- tai muihin vesitiekuljetuksiin sopiviin lausekkeisiin. Kaikkiin kuljetusmuotoihin sopivia on seitsemän toimituslauseketta, joiden käytössä ei ole väliä, käytetäänkö kuljetuksessa yhtä tai useampaa kuljetusmuotoa ja se voi myös sisältää vesitiekuljetuksen. Meri- tai muu vesitiekuljetus viittaa neljään toimitusehtoihin, joissa sekä lähtö- että määräpaikka sijaitsevat satamissa. (Railas 2020, 88.) Toimituslausekkeita on esitelty enemmän taulukossa 1.

Toimituslausekkeet	
E-lauseke = Myyjä luovuttaa toimituksen ostajan käyttöön omissa tiloissaan	
Kaikkiin kuljetusmuotoihin soveltuva	
EXW Exworks Noudettuna	
F-lausekkeet = Myyjä toimittaa toimituksen ostajan nimeämälle rahdinkuljettajalle eikä vastaa kuljetuksesta eteenpäin.	
Kaikkiin kuljetusmuotoihin soveltuva	Meri- tai muu vesikuljetukseen soveltuvat toimituslausekkeet
FCA Free Carrier Vapaasti rahdinkuljettajalla	FAS Free Alongside Vapaasti aluksen sivulla FOB Free On Board Vapaasti aluksessa
C-lausekkeet = Myyjä järjestää ja maksaa kuljetuksen, mutta riski siirtyy ostajalle, kun toimitus on luovutettu rahdinkuljettajalle.	
Kaikkiin kuljetusmuotoihin soveltuva	Meri- tai muu vesikuljetukseen soveltuvat toimituslausekkeet
CPT Carriage Paid To Kuljetus maksettuna	CFR Cost and Freight Kulut ja rahti maksettuina
CIP Carriage and Insurance Paid to Kuljetus ja vakuutus maksettuina	CIF Cost, Insurance and Freight Kulut, vakuutus ja rahti maksettuina
D-lausekkeet = Myyjä vastaa toimituksesta perille asti kaikki kustannukset ja riskit mukaan lukien sovittuun määräpaikkaan asti.	
Kaikkiin kuljetusmuotoihin soveltuva	
DAP Delivered at Place Toimitettuna määräpaikalle	
DPU Delivered at Place Unloaded Toimitettuna määräpaikalle purettuna	
DDP Delivered Duty Paid Toimitettuna tullattuna	

Taulukko 1. Toimituslausekkeet eriteltynä (Railas 2020, 88.)

3.1.3 Maahantuojan vastuu

Maahantuojan suunnittelua aloittaessa maahantuoja sopii myyjän kanssa maksutavasta ja toimituslausekkeesta, jolla määritellään kustannukset ja riskit ostajan ja myyjän välillä. Maahantuoja tutustuu ja tutkii huolinta- ja kuljetusyriyten palvelutarjontaa kuljetusmuodon, palvelun laadun sekä vastuullisuuden perusteella. Kuljetusmuotoa valittaessa on hyvä huomioida lähetyksen koko ja mahdolliset vaatimukset kuljetusta varten. (Ulkomailta ostaminen n.d.)

Ennen maahantuodun tavarahan käyttöönottamista tai myymistä maahantuojan on huolehdittava tavarahan tullauksesta, sekä tullattavasta tavarasta on maksettava tullien ohella veroja ja muita maksuja. Maahantuojan on hyvä perehtyä erinäisiin asioihin ennen maahantuotavan tavarahan saapumista: ottaa selville tavarahan tullinimike, jonka perusteella selviävät tavarahan kohdistuvat tullit ja verot, mahdolliset tuontirajoitukset sekä tarvittavat luvat. Ennen maahantuontia maahantuojan on hyvä selvittää, että tarvitseeko maahantuontia varten lupia, sekä huolehtia, että Tullista saatava yritystunniste, EORI-numero, on voimassa. Maahantuojan on tiedettävä, ovatko maahantuotavat tavarat turvallisia ja että niiden pakkausmerkinnät ovat kunnossa. (Tuonnin abc n.d.)

3.2 Maahantuonnin palvelut

3.2.1 Huolinta- ja kuljetusyritykset

Huolinta- ja kuljetusyritysten tarjoama palvelutarjonta sekä monipuolinen osaaminen ovat laajoja. Yritykset tarjoavat palveluita kuljetuksista ja tulliselvityksistä aina tavarahan käsittelyyn asti. (Ulkomailta ostaminen n.d.) Yritysten palveluista voi kartoittaa oman palvelutarpeensa sekä vaatimukset palvelun tasolle. Usein vaatimuksien mittareina ovat palvelun laatu, yrityksen osaaminen sekä niiden kustannukset. (Palveluhankinnat n.d.)

Huolinta- ja kuljetusyritykset voivat tarjota palvelunaan erilaisia kuljetusmuotoja, joita ovat maantie-, meri-, rautatie- ja lentoliikenne. Kuljetusmuotojen lisäksi yritykset tarjoavat kuljetusvaihtoehtoja, joita ovat esimerkiksi pika-, kuriiri-, osakuorma- ja suora kuljetus. Kuljetusmuodoista ja –vaihtoehtoista asiakkaan on mahdollista tehdä sopimus yrityksen kanssa omien tarpeiden mukaan. (Huolintayritysten tarjoamat palvelut n.d.)

Maahantuonnissa huolinta- tai kuljetusyritys vastaanottavat tavarahan, hoitavat tavarahan tullauksen sekä kuljetuksen huolitsijalle hyödyntäen omaa organisaatiotaan tai sopimusverkostoaan. Näiden lisäksi huolitsija voi vastata ilmoituksien ja dokumenttien teosta. Pienemmissä lähetyksissä huolintayrityksen palvelut tuovat huomattavaa etua, sillä yhteislastauksen avulla on mahdollista kuljettaa samassa kuljetuksessa useiden tavarahanomistajien lähetyksiä ja näin säästää kustannuksissa. (Railas 2018, 20, 199, 200.)

Huolinta- ja kuljetusyrietykset järjestävät kuljetuksen ja tullauksen lisäksi varastointipalveluja, joihin lukeutuvat jakelu-, käsittely- ja väliaikaiset varastoinnit. Yritys voi tarjota varastointipalveluja omistamissaan tiloissa tai järjestää varastoinnin alihankkijan tai edustajan tiloissa. (Huolintayritysten tarjoamat palvelut n.d.)

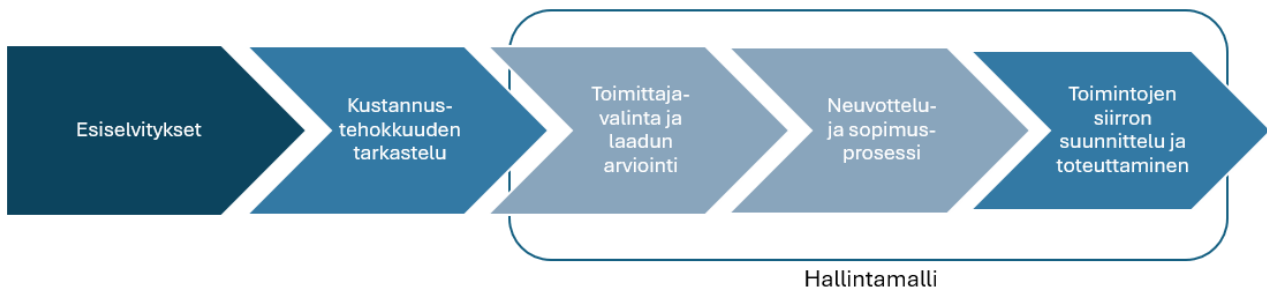
3.2.2 Edustaja

Maahantuoja voi hoitaa tulliasioinnin itse tai käyttää siihen edustajaa, kuten huolintaliikettä tai muuta palveluntarjoajaa (Tuonnin abc n.d.). Edustaja on mahdollista tehdä tuonti-ilmoituksia, varastoinnin ja passituksen ilmoituksia maahantuojan valtuuttamana. Edustusmuotoja on kolme erilaista, joita ovat suorana edustajana toimiminen, välillisenä edustajana toimiminen tai suorana edustaja toimiminen, mutta takaajan vastuulla. (Edustajan käyttö n.d.)

Suora edustaja tekee tulli-ilmoituksia maahantuojan nimissä ja puolesta ilman tullivastuuta, ellei ole tietoinen, että ilmoitustiedot ovat virheellisiä. Suora edustaja voi toimia kaikissa menettelyissä ilman Tullin lupaa, ja maahantuojan luvat määrittelevät maksuajan ja muut edut. Välillinen edustaja tekee tulli-ilmoituksia omissa nimissään tuojan puolesta ja on yhteisvastuussa maahantuojan kanssa tullivelasta. Suora edustaja takaajan vastuulla tekee tulli-ilmoituksia tuojan puolesta sekä vastaa tullimaksuista takaajan vastuulla. Suoralla edustajalla ei ole vastuuta jälkitullauksista, jos hän ei ollut tietoinen virheistä. Välilliseltä edustajalta ja suoralta edustajalta takaajan vastuulla vaaditaan tarvittavat vakuudet sekä saadakseen maksuaikaa maahantuontimaksuille hänen on haettava Tullilta yleisvakuus- ja maksunlykkäyslupaa. (Edustajan käyttö n.d.)

3.2.3 Ulkoistaminen

Kuljetus- ja huolintapalveluita on mahdollista ulkoistaa ja palveluhankintana ulkopuoliselta toimijalta. Toimintojen ulkoistaessa kartoitetaan, mitä palveluita aiotaan ulkoistaa ja miten voidaan tämentää ja seurata ostettujen palveluiden laatua sopimuksissa. (Palveluhankinnat n.d.) Yleisimmät tekijät ulkoistamiselle ovat kustannusten alentaminen, joustavuuden saaminen sekä markkinakilpailun hyödyntäminen. Kuitenkin suurin vaikuttaja ulkoistamisessa on kustannusten mahdollinen alentaminen. Taustalla vaikuttavat ulkopuolisen toimijan tarjoama ammattitaito sekä tehokkuus, sillä ulkopuolinen toimija on kartuttanut osaamistaan kyseisellä alalla ja ulkoistettavan palvelun tuottaminen on hänelle ominaista. (Huuhka 2022.)

Kuvio 2. Ulkoistamisprosessin vaiheet (Huuhka 2022.)

Kuin kuviossa 2 ulkoistamisen vaiheissa ulkoistamisprosessia aloittaessa on hyvä tietää, mitä tehdään, minkä vuoksi tehdään ja miten tehdään. Ulkoistamisen mahdollisuuksia pohditaan ja sen ulkoistamisen kustannuksia harkitaan. Jokin työvaihe voi säästää työaikaa ulkoistamalla se toiselle taholle, vaikka kustannukset nousisivat. Ulkoistamisprosessin onnistumisen turvaamiseksi on tärkeää olla tietoinen, mitä ulkopuoliselta toimijalta halutaan. (Huuhka 2022.)

3.2.4 Kilpailutus

Kilpailutuksessa kartoitetaan mahdollisia yhteistyökumppaneita ja arvioidaan mahdollisten kumppanien osaamista näkökulmasta, kuten toimitusvaatimuksia, minkä kokoisille toimituksille on tarve, mistä toimitetaan ja mikä on tarvittava aikataulu. Kilpailutuksessa voi myös tarkastella osamisen lisäksi palvelun laatua ja vastuullisuutta. Mahdollisilta yhteistyöehdokkailta pyydetään tarjoukset, ja tarkastetaan, vastaavatko tarjoukset annettua tarjouspyyntöä. (Nieminen 2016.)

Tarjousten analysointi on usein moniulotteisesta hinnan ollessa keskeinen tekijä. Tarjouksia läpikäydessä on hyvä huomioida kokonaiskustannukset ja kustannusten eri osuuksien hintavaihtelut. (Nieminen 2016.) Kokonaiskustannukset muodostuvat erilaisista logistisista kustannuksista, joita ovat lähtöpaikan kuljetukset, mahdollinen meri- tai lentorahti ja saapumispaikan kuljetukset. Edellä mainittujen lisäksi logistisia kustannuksia voi aiheutua pakkauksesta, viennin sekä tuonnin maksuista, tullimaksuista sekä arvonlisäverosta. Vienti tai tuonti voi myös aiheuttaa joillakin alueilla tai maissa erityiskustannuksia. (Huuhka 2022.)

Kustannusten lisäksi on tärkeää kartoittaa mahdollisten yhteistyökumppaneiden ehdottamia sopusuhteita, palvelun tarjontaa sekä yrityksen vastuullisuutta, joilla voi olla vaikutusta tarjousten

vertailuun. Yhteistyökumppanin mahdollisilla ympäristö-, sosiaalisilla ja taloudellisilla vastuilla voi olla myös vaikutuksia maahantuojan vastuullisuuteen ja kilpailukykyyn. (Nieminen 2016.)

3.3 Maahantuonnin kustannukset

3.3.1 Logistiikan kustannukset

Kuljetuksen kustannuksiin on usein huomioitu tavaran lastaus- ja purkutoimet osaksi hintaa, mutta palvelun tasojen mukaan luokiteltuna tavaran varastointi, käsittely, tullaus ja raportointi voivat aiheuttaa lisäkustannuksia. Palvelun taso rakennetaan tarpeiden mukaan. Sopimuksia tehdessä on hyvä huomioida, minkälaisia hinnoittelu- ja maksuehtoja käytetään. Hinnoitteluun usein huomioidaan käytetty valuutta ja valuuttakurssien vaihtelut mukaan. (Railas 2018, 215–216.)

Yleensä huolinta- ja kuljetusyritykset hoitavat maksun rahdeista, veroista ja muista maksuista ja laskuttaa maksut toimituksen jälkeen (Huolintayritysten tarjoamat palvelut n.d.). Maahantuontia koskevat kuljetus-, lastaus-, purkaus- ja huolintakulut voidaan laskuttaa verottomina, jos ne sisältyvät maahantuonnin veron perusteeseen. Palveluntarjoaja tulee osoittaa kulujen liittyvän verottomaan maahantuonnin, ja tästä on oltava kirjallinen selvitys, kuten kuljetussopimus tai kauppakirja. (Koivumäki 2018.)

3.3.2 Maahantuonnin verotus ja tullimaksut

Maahantuonnin verotuksella pyritään varmistamaan, että maahantuodut tavarat verotetaan kulutusmaassa, jossa ne kulutetaan, ja verotuksen määräykset koskevat vain tavaroita. Yleisimpiä maahantuontiin liittyviä maksuja ovat tulli ja arvonlisävero. (Sirpoma & Tannilla 2014, 324; Tullimaksut ja verot n.d.). Arvonlisäverotuksessa maahantuonti merkitsee tavaran tuontia Euroopan unionin ulkopuolelta eli kolmansista maista sekä tuontia maista, jotka kuuluvat Euroopan unionin tullialueeseen mutta eivät veroalueeseen (Hakapää, Huhtala, Johansson, Lindholm & Paavolainen 2016, 176). Maahantuonnin mahdollisia kustannuksia tullimaksuista ja veroista on avattu lisää taulukossa 2.

Maahantuonnin mahdolliset kustannukset tullimaksuista ja veroista	Selite
Tavaran tullinimike	Minkälaisia tullimaksuja ja veroja on maksettava.
Tavaran lähetysmaa ja alkuperämaa	Maahantuontiverojen kannalta tärkeää on, mistä maasta tavara lähetetään, ei tilausmaasta.
Tullausarvo	Kauppa-arvo + esim. kuljetuskustannukset
Muut mahdolliset tullit	esim. polkumyynti- ja tasoitustullit

Taulukko 2. Maahantuonnin mahdolliset kustannukset tullimaksuista ja veroista (Tullimaksut ja verot n.d.)

Maahantuonnin verosta vastuullinen on tavaranhaltija, eli henkilö, jonka nimissä tulli-ilmoitus annetaan tai joka itse antaa ilmoituksen (Sirpoma & Tannilla 2014, 325). Maahantuojan vastuulla on selvittää maahantuonnin arvonlisäveron peruste ja siitä tilitettävän veron määrä. Mikäli maahantuotu tavara on osa arvonlisäverolliseen toimintaan, maksettavan veron voi vähentää samalla arvonlisäveroilmoituksella. (Koivumäki 2018.) Myös ulkomailla maksettavat verot sekä muut maksut huomioidaan mukaan veron määrään (Hakapää, Huhtala, Johansson, Lindholm & Paavolainen 2016, 177).

Arvonlisävero lasketaan pääsääntöisesti tullausarvon perusteella, ja tullausarvo määritellään tavarasta maksetun tai maksettavan hinnan, eli kauppa-arvon, mukaan. Tulli määrittää tullausarvon kuukaudeksi kerrallaan vahvistetun valuuttakurssin perusteella. (Koivumäki 2018.) Sekä Koivumäki (2018) että Sirpoma ja Tannilla (2014, 325.) ohjeistavat, että tullausarvon ja maahantuonnin veron perusteeseen huomioidaan kuljetus- ja vakuutuskustannukset sekä lastaus-, purku- ja käsittelykulut siihen pisteeseen asti, että tavara saapuu kuljetussopimuksessa mainittuun ensimmäiseen määräpaikkaan Suomessa. Määräpaikka selviää useimmiten joko rahtikirjasta tai muusta kuljetusasiakirjasta. (Sirpoma & Tannilla 2014, 325.)

Tullin ja arvonlisäveron lisäksi maahantuojalle voi kuulua maksettavaksi muita tullimaksuja, kuten polkumyynti-, tasoitus- tai suojatulli, sekä muita mahdollisia veroja tai maksuja riippuen maahantuodusta tavarasta (Tullimaksut ja verot n.d.). Polkumyyntitullia käytetään yleisimmin tilanteissa, joissa tavarán myyntihinta on pienempi kuin sen tuotantokustannukset tai kotimarkkinahinnat vientimaassa, tai jos alihintainen tuonti tuottaa vahinkoa tai uhkaa vahingoittaa Euroopan unionin

alueella toimivaa tuotantoa. Tasoitustullia taas käytetään tilanteissa, kun valtioneutukia on käytetty viennin tukemiseen, ja suoajatullia käytetään, jos yllättäen lisääntynyt tuonti uhkaa Euroopan unionin teollisuuden kilpailukykyä. (Polkumyynti- ja tasoitustullit sekä suoajatullit eli lisätullit n.d.)

3.4 Viinin kaupallinen maahantuonti

3.4.1 Viinin maahantuonnin viranomaisohjeistukset

Henkilön tai yrityksen aloittaessa alkoholijuoman maahantuonti kaupallista tarkoitusta varten on toiminnan käynnistämistä ilmoitettava Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoon eli Valviraan. (Alkoholilaki 1102/2017, 29 §). Valviran verkkosivuilla osiossa Maahantuonti anniskeluun ja vähittäismyyntiin (n.d.) kerrotaan, että Valvira käsittelee hakemuksen sekä vahvistaa sen.

Viiniä tai alkoholijuomia voi maahantuoda henkilö, jolla on viinin anniskelua tai vähittäismyyntiä vastaava lupa, ja ehtona on, että hän toimittaa tuotteita omaa anniskelu- tai vähittäismyyntitoimintaansa varten. Maahantuojalla huolehtii tuomiensa alkoholijuomien laadusta sekä koostumuksesta, mutta hänen on myös varmistettava, että tuotteet, niiden pakkausmerkinnät ja muu esittely täyttävät kaikki sovellettavat säännökset ja määräykset. Kaikista maahantuoduista tuotteista pitää tehdä tuoteilmoitus Valviran tuoterekisteriin ennen kuin niitä voidaan anniskella tai myydä eteenpäin. Suomessa myytävät alkoholijuomat merkitään Valviran ylläpitämään tuoterekisteriin osana viranomaisvalvontaa. Maahantuodessa juomia Euroopan alueen ulkopuolelta ja maahantuodun erän ollessa yli sata litraa maahantuojan pitää hankkia hyväksytyt laboratorioon antama ensivalvontatodistus tuotteen koostumuksesta ja laadusta. (Maahantuonti anniskeluun ja vähittäismyyntiin n.d.)

3.4.2 Viinin maahantuonnin verotus

Alkoholijuomia maahantuodessa maahantuojan on laskettava, ilmoitettava ja maksettava niistä oma-aloitteisesti valmistevero, joita ovat tässä tapauksessa alkoholi- ja juomapakkausvero (Laine n.d.). Valmisteverolla tarkoitetaan välillistä veroa, joka kohdistuu tiettyjen säädeltyjen tuotteiden valmistuksesta, tuonnista tai hankinnasta (Valmistevero n.d.).

Alkoholiverosta on määritelty seuraavasti: ”Etyylialkoholista ja alkoholijuomista on suoritettava valtiolle alkoholi- ja alkoholijuomaveroa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.” (Alkoholilaki

1471/1994, 1 §.) Viiniksi määritellään käymisteitse valmistettu alkoholijuoma, joka on luokiteltu tullitariffin nimikkeisiin 2204 tai 2205. Alkoholipitoisuus viinissä on yleensä ylitse 1,2 tilavuusprosenttia, mutta korkeintaan 15 tilavuusprosenttia, eikä siihen ole lisätty etyylialkoholia. Poikkeuksellisesti viinin alkoholipitoisuus voi ylittää 15 tilavuusprosenttia, kuitenkin korkeintaan 18 tilavuusprosenttia, mikäli viini on valmistettu ilman väkevointiä eikä siihen ole lisätty etyylialkoholia. (Alkoholilaki 1471/1994, 3 §.) Viini on etyylialkoholipitoisuuden mukaan jaoteltu eri tuoteryhmiin, joiden veron määrä vaihtelee. Alkoholipitoisuuden veron määrää on avattu taulukossa 3.

Etyylialkoholipitoisuus tilavuusprosentteina	Tuoteryhmä	Veron määrä
yli 1,2 mutta enintään 2,8	21.	36 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
yli 2,8 mutta enintään 5,5	22.	198 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
yli 5,5 mutta enintään 8	23.	308 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
yli 8 mutta enintään 15	24.	456 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa
yli 15 mutta enintään 18	25.	456 senttiä litralta valmista alkoholijuomaa

Taulukko 3. Verotaulukko, Viinit ja muut käymisteitse valmistetut alkoholijuomat (Verotaulukko 1471/1994, liite 5.12.2024/707)

Juomapakkausveroa maksetaan pakkauksesta, joka sisältää tullitariffin ryhmään 22 kuuluvaa juomaa. Näitä tullitariffin ryhmään 22 kuuluvia juomia ovat esimerkiksi limonadit, alkoholijuomat ja kahvit. Tuotteen nimike määrää, onko pakkauksesta maksettava vero. Veroa voidaan periä esimerkiksi lasisista, muovisista tai alumiinisista pakkauksista. Juomapakkausvero on 0,51 euroa litralta valmista juomaa. (Juomapakkausvero n.d.)

3.4.3 Viinin pakkausmerkinnät

Rypäleviinien ja maustettujen viinien pakkausmerkintöjä koskevaa ohjetta sovelletaan kaikkiin Euroopan unionin alueella myytäviin viineihin, myös kolmansista maista tuotuihin viineihin. Pakollisia merkintöjä viinin pakkausmerkinnöissä ovat rypäletuotteen luokka, esimerkiksi viini, väkevä viini tai kuohuviini. Jos tuotteen alkoholipitoisuus on enintään 0,5 prosenttia, merkintään lisätään ”al-

koholi poistettu”. Rypäletuoteluokan lisäksi pakollisia pakkausmerkintöjä ovat suojattu alkuperänimitys tai maantieteellinen merkintä, todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, valmistusmaa tai lähtöpaikka, allergeenitiedot, sisällön määrä, sokeripitoisuus, elintarvike-erä, ainesosaluettelo, ravintoarvoilmoitus ja vähimmäissäilyvyysaika. (Viinien pakkausmerkinnät 2024, 3–5.)

Pakollisissa pakkausmerkinnöissä on oltava selkeästi ilmoitettua merkintä pullottaja, pullottajan nimi ja osoite sekä. Myös kuohuviineissä ja maustetuissa laatukuohuviineissä on ilmoitettava valmistajan tai myyjän nimi ja osoite sekä merkinnät tuottajasta ja myyjästä. Kolmannen maan viineissä on ilmoitettava maahantuojan nimi ja osoite sekä merkintä maahantuoja. (Viinien pakkausmerkinnät 2024, 5.)

3.4.4 Viinin maahantuonti Sveitsistä

Euroopan unionin ja Sveitsin välille on solmittu kauppasopimus, joka sisältää tavarakauppaa koskevan vapaakauppasopimuksen sekä seitsemän alakohtaista sopimusta. Alakohtaisiin sopimuksiin sisältyy esimerkiksi sopimukset koskien henkilöiden vapaata liikkuvuutta sekä maataloustuotteiden kauppaa koskevan sopimuksen. (Euroopan unionin ja Sveitsin välinen kauppasopimus n.d.) Kauppasopimusta on täydennetty pöytäkirjalla jalostetuista maataloustuotteista, joihin lukeutuvat vermutti, kasveilla tai aromaattisilla aineilla maustetut viinirypäleistä valmistetut viinit ja rypäleviivistä tai viinivalmistuksen puristejäännöksistä tislattavat väkevät alkoholijuomat. Pöytäkirjan mukaan sopimuspuolet eivät voi asettaa vapaakauppatavaroiden tuonnille tullimaksuja tai vastaavia maksuja eivätkä myöntää vientitukia tai maksujen hyvityksiä. (22005A0126(01) n.d.)

4 Kilpailutus

4.1 Vertailun pohjustus

Opinnäytetyön tutkimuksena toteutettiin kuljetus- ja huolintayritysten välillä kilpailutus, joka suoritettiin haastattelukysymysten ja tarjouspyynnön avulla. Haastattelukysymykset ovat liitteessä 1. Kilpailutuksen tarpeena on kuljetus- ja huolintayritysten palveluiden kartoittaminen sekä kustannusten optimointi. (Palveluhankinnat n.d.)

Vertailun tietopohjana käytettiin puolistrukturoituja haastatteluja, sekä tarjouspyyntökysely oli sama kaikille. Haastattelukysymyksissä nostettiin kysymyksiksi yrityksille tarjotusta aikataulusta, toimitusvaatimuksien täyttämisestä sekä palvelun laatua koskien. Tarjouskyselyä varten valittiin arvioitu toimitusvaatimus Sveitsistä Suomeen, mitä esiteltiin kuviossa 3. (Nieminen 2016.) Opin- näytetyötä varten haastateltiin niin globaalilla tasolla kuin Suomessa toimivia kuljetus- ja huolin- tayrityksiä, jotka hoitavat kuljetuksia Sveitsi-Suomi-välisellä reitillä. Yrityksiä lähestyttiin henkilö- kohtaisesti joko sähköpostitse tai yrityksen verkkosivujen yhteydenottolomakkeella.

Yritysten rajaaminen alkoi verkkosivujen läpikäyntivaiheessa. Yritykset, joiden verkkosivut sisälsi- vät niukasti tietoa, verkkosivuilla ei mainittu Sveitsin tai Euroopan välisistä kuljetuksista Suomeen tai yhteydenottaminen oli haastavaa, karsiutuivat ensimmäisinä pois haastattelu ehdokkaista. Toi- sena edukseen nousivat yritykset, jotka kertoivat verkkosivuillaan toiminnastaan, strategiastaan ja vastuullisuudestaan. Valinnassa vaikuttivat myös yritysten nopea reagointi ja yhteistyöhalukkuus. (Nieminen 2016.)

Yhteyttä otettiin useampaan yritykseen kuin vertailussa haastateltuja tuotiin esille. Osa yrityksistä tekivät mielellään yhteistyötä opinnäytetyön tiimoilta, osalta saatiin vastauksia haastatteluihin, mutta ei kirjallista tarjousta, ja osasta ei kuulunut ollenkaan takaisin. Haastatellut yritykset pide- tään nimettömänä opinnäytetyössä.

Viinien kuljetuksia Sveitsistä Suomeen hoitaa tämänhetkinen yritys, mutta se ei hoida tullauspalve- luita tai tuonnin asiakirjoja. Tällä hetkellä käytössä olevan yrityksen kuljetuskustannukset on lisätty tarjouspyyntöhintavertailuun taulukkoon 8. Tämänhetkisen yrityksen kuljetusaika on noin viidestä kahdeksaan päivään, sekä se tarjoaa kolmen päivän ilmaista varastointia yrityksen tiloissa. Yritys on mahdollista tavoittaa puhelimitse, sähköpostitse tai asiakaspalvelutuen kautta, sekä heidän kauttansa on mahdollista saada pikakuljetus toimitukselle.

4.2 Haastattelu

4.2.1 Reitti Sveitsi-Suomi -välillä

Reitti Sveitsi-Suomi välillä	Yritys 1	Yritys 2	Yritys 3	Yritys 4
Pääreitti	Sveitsi - Saksassa laivaus Helsinkiin	Sveitsi - Saksan Travemündessa laivaus – laivalla Helsinkiin	Zürich – Travemünde tai rautateitse Basel – Travemünde – lautalla Hankoon tai Helsinkiin	Sveitsi – Saksan terminaalit Hampuri & Weissenhorn – kappaletavarien lastaus Lübeckissa, Travemündissa tai Rostockissa – lautalla Hankoon tai Helsinkiin
Reitillä käytetyt kuljetusmuodot	Maanteitse tai junalla ja maanteitse	Omalla kalustolla liikennöinti, puoliperävaunuyhdistelmät	Maantiekuljetus tai rauta- ja maantiekuljetus	Maantiekuljetus
Kuljetusreitin kesto	6-9 vuorokautta	Express-palveluna 3 vuorokautta	5-7 vuorokautta	noin viikko (viitteellinen aika)

Taulukko 4. Vastaukset liittyen reittiin Sveitsin ja Suomen välillä

Taulukko 4:n vertailuun yritysten 1, 2, 3 ja 4 on nostettu yritysten käyttämää pääreittiä Sveitsin ja Suomen välisissä kuljetuksissa sekä reitillä käytettyjä kuljetusmuotoja ja kuljetusreitin kestoja. Pääreitti on yritysten kesken hyvin samankaltainen. Reitti kulkee Sveitsistä Saksaan maantie- tai rautatiekuljetuksella ja suurin osa pakkaa Travemündessa kuljetusauton laivaan, jossa se saapuu Helsinkiin. Yritysten 1, 3 ja 4 kuljetusreitin kesto on noin viikon, mutta yritys 3 nosti vastauksessaan esille sen, että pikakuljetus olisi mahdollista saada 3 vuorokaudessa Sveitsistä Suomeen.

4.2.2 Palvelut

Palvelut	Yritys 1	Yritys 2	Yritys 3	Yritys 4
Kuljetuksen järjestäminen	Kuljetusaika riippuu noutopäivästä sekä lähetyksen koosta.	Tarvittaessa on mahdollista kuljettaa Express-palveluna, eli matkalla kuljetus ei pysähdy.	Kuljetuksen järjestäminen onnistuu alle vuorokaudessa.	Kuljetuksen järjestely kestää päivän tai pari.
Aikataulun pitävyys	Kuljetusaika noin 6-9 päivää	Annettu aikataulu on pitävä, koska yritys myy luotettavuutta.	Kuljetusaikataulut ovat luotettavia.	Aikataulut ovat viitteellisiä, mutta eivät sitovia.
Tullauspalvelut ja tuonnin asiakirjojen hoitaminen	Tarjoaa tullauspalveluita vienti- ja tuontisuunnassa.	Hoitavat kaikki tullimuotoisuudet. Asiakkaan vastuulla järjestää kauppalasku kuljetettavasta tavarasta.	Tarjoaa tullauspalveluita ja asiakirjojen hoitamista.	Tarjoaa tullauspalveluita ja asiakirjojen hoitamista.

Taulukko 5. Vastaukset liittyen tarjottuihin palveluihin

Taulukko 5:n koonti liittyy yritysten tarjoamiin palveluihin ja niiden laatuun. Kysymykset liittyivät yritysten riipeyteen järjestää kuljetus Sveitsistä Suomeen ja ilmoitettujen aikataulujen pitävyyteen. Kuljetuksen järjestely yritysten välillä saattoi viedä päivästä kahteen, mutta kuljetusaikataulussa oli hieman enemmän eroja. Yritys 2 ja 3 nostivat, että ilmoitetuissa kuljetusaikatauluissa pitäytymisen on tärkeää, kun taas yrityksen 4 antama vastaus oli suuntaa antavampi. Palvelun laadun osalta on myös hyvä nosto, että kaikki haastatteluun pyydettyt yritykset tarjoavat sekä tullauspalveluita että tuonnin asiakirjojen hoitamista.

4.2.3 Kuljetukset

Kuljetukset	Yritys 1	Yritys 2	Yritys 3	Yritys 4
Kuinka kauan toiminut Sveitsi-Suomi-reitillä	Monia kymmeniä vuosia.	1990-luvun alusta lähtien.	Yli 30 vuotta.	Vuosikymmeniä
Mahdollisuus osakuormaan (LTL)	Onnistuu niin LTL- kuin FTL-kuormat.	LTL onnistuu.	LTL- ja FTL-kuormat kuuluvat palveluihin.	LTL-toimitus onnistuu.
Toimitusvaihtoehdot	Pääasiassa tarjoaa ovelta ovelle-kuljetuksia, mutta terminaalista nouto onnistuu myös.	Ovelta ovelle, toimitus yrityksen terminaaliin, josta asiakas voi itse noutaa tuotteensa, Express-kuljetus, vartioitu turvakuljetus	Onnistuu ovelta ovelle-toimitus tai terminaalista nouto.	Onnistuu ovelta ovelle-toimitus tai terminaalista nouto.

Taulukko 6. Vastaukset liittyen kuljetuksiin

Taulukosta 6 on hyvin huomattavissa, että kaikki haastatellut yritykset ovat toimineet vuosikausi Sveitsin ja Suomen välisellä reitillä ja ovat kokeneita reitin suhteen. Jokaisella yrityksellä onnistuu osakuormat eli LTL-kuormat, jolla tarkoitetaan esimerkiksi vain yhden lavan kuljetusta toisten yritysten toimitusten joukossa. Toimitusvaihtoehdot olivat myös samankaltaisia yritysten kesken, mutta erityisesti yritys 2:n toimitusvaihtoehtoihin sisältyy myös vartioitu turvakuljetus ja Express-kuljetus.

4.2.4 Sopimukset

Sopimukset	Yritys 1	Yritys 2	Yritys 3	Yritys 4
Sopimusehdot	Käytössä omat kuljetus- ja toimitusehdot.	Kaikki toimeksiannot PSYM 2015-määräysten mukaan, lukuun ottamatta aikalupausta ja sen rajoituksia.	PSYM2015.	-
Hinnoitteluperuste	Paino, tilavuus, kuljetusmatka ja kuormamäärä. Myös tavarakohtaiset erikoisuudet vaikuttavat hintaan.	Paino, tilavuus, kuljetusmatka ja kuormamäärä vaikuttavat. Lähtökohtana kartoittaa tarve, onko jatkuvaa vai kertaluontoista.	Kuljetusreitti, kuljetusehto, rahdituspaino ja kuljetettavan tavaran luonne.	Lähetys rahdituspaino (kuutio, lavametri tai bruttopaino)
Yhteyshenkilö	Suomessa toimiva asiakaspalvelu, jonka vastausaika on noin tunnin.	Ajojärjestelyssä eri tiimejä ja myyntitiimi, jotka osaavat auttaa. Selkeinä lähettää sähköpostia tai tiedustella puhelimitse. Käytössä tekoälyyn perustuva sähköpostipalvelin joka ohjaa oikealla yhteyshenkilölle.	Huolinta-asiakkaille nimetty yhteyshenkilö, joka vastaa samana päivänä kyselyihin.	Mikäli suomalainen y-tunnus ja tietyt kriteerit täyttyvät, mahdollisuus nimetä yhteyshenkilö ja yhteydenottoihin vastataan ripeästi.

Taulukko 7. Vastaukset liittyen sopimukseen

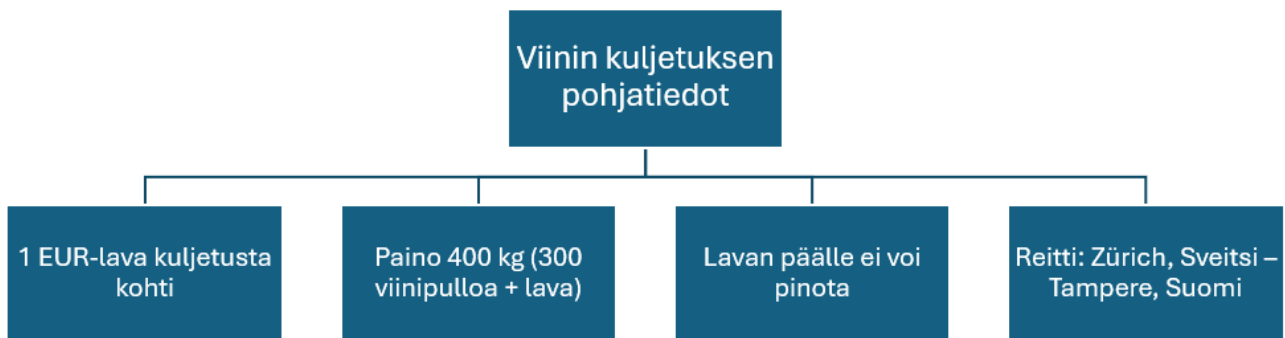
Taulukossa 7 nostetaan sopimukseen liittyviä asioita, joiden kysymyksinä olivat yrityksen sopimusehdot, hinnoitteluperusteet ja nimetty yhteyshenkilö. Sopimusehdoissa yritys 2 ja 3 käyttävät PSYM 2015-määräyksiä, kun taas yritys 1 on luonut omat kuljetus- ja toimitusehdot. Hinnoitteluperusteessa ja yhteyshenkilön määrittelyssä oli eniten hajontaa yritysten välillä. Yritys 1 hinnoitteluperusteeseen vaikuttaa tavarakohtaiset erikoisuudet, sekä heillä on Suomessa toimiva asiakaspalvelu, jolle on vastausajaksi annettu tunti. Yritys 2:n kohdalla hinnoittelussa on vaikuttava tekijä siitä, että onko kyseessä jatkuva vai kertaluontoinen toimitus, sekä heillä on useampi eri tiimi asi-

oiden hoitamiseen sekä apuna tekoälyyn perustuva sähköpostipalvelin, joka auttaa ohjaamaan oikealle yhteyshenkilölle. Yritys 3:ssa huolinta-asiakkaille on tarjolla nimetty henkilö, ja taas yrityksen 4 kohdalla yrityksen kriteerien täytyessä on mahdollista nimetä yhteyshenkilö.

4.3 Tarjouspyyntö

4.3.1 Tarjouksen pohjatiedot

Haastatteluun osallistuneilta kuljetus- ja huolintayrityksiltä pyydettiin kirjalliset tarjoukset haastattelun yhteydessä opinnäytetyön tutkimusta varten. Tarjouspyynnön pohjan tiedot olivat kaikille sama ja tarjouksen antaminen oli vapaaehtoista. Tarjouspyynnön pohja on avattu kuviossa 3.

Kuvio 3. Tarjouspyyntö

Tarjouspyynnössä oli yhden eurolavan toimitus Sveitsistä Suomeen. Kuljetuksen reitti oli määritetty Zürichistä Tampereelle ja paino koko kuljetukselle oli 400 kilogrammaa sisältäen viinipullojen ja lavan painon. Ohjeistuksena esitettiin, ettei lavan päälle saisi pinota toista kuormaa, koska viinipullot eivät kestäisi toisen kuorman painoa niiden päällä.

4.3.2 Tarjoukset

Tarjoukset	Tämänhetkinen	Yritys 1	Yritys 2	Yritys 3	Yritys 4
Kuljetus-kustannukset	336,27 €	Rahti 190 € Polttoainelisä 57,76 € Maantiemaksut 13,52 € ETS 6,97 €	Rahti 500 €	Rahti 390 €	sopimuskohtainen
Muut kustannukset	-	Mahdolliset lisäkustannukset viiniin kuljettamiseen liittyen	Vientiselvitys, T1 passitus ja tuontitullaus 150 €	Vientiselvitys 65 € Tuontitullaus 85 €	sopimuskohtainen
Yhteensä	336,27 €	268,25 €	650 €	540 €	sopimuskohtainen

Taulukko 8. Kilpailutetut tarjoukset

Taulukossa 8 tarjousten vertailussa mukaan vertailuun on nostettu myös tämänhetkinen toimija. Tämänhetkinen toimija tarjoaa kuljetuksen toimituksen, mutta ei hoida tullauspalveluita. Taulukossa on huomioitava, että hinnat eivät sisällä arvonlisäveroja ja suurimmalta osin hinnat ovat suuntaa antavia.

Neljän yrityksen antamissa tarjouksissa on huomattavissa erilaisuuksia. Yritys 1 on hyvin tarkasti erotellut toimituksen mahdolliset kuljetuskustannukset, mutta tarjouksen ulkopuolelle jäivät muut täsmentävät kustannukset, kun tuontitullauksen kustannus. Yritys 2 antoi suuntaa antavamman tarjouksen, jossa on joustoa suuntaan tai toiseen. Yritys 3:n hinnat ovat enemmän täsmällisempiä kuin yritys 3:n, mutta eivät yhtä eroteltuina kuin yritys 1. Yritys 4 sanoi tarjousten olevan sopimuskohtaisia, joten heiltä ei saatu tarjoukseen hinta-arvioita.

4.4 Yritysten verkkosivut

Yhä etevissä määrin yrityksiä lähestytään verkkosivujen kautta, joten yrityksen on tärkeää panostaa verkkosivujen sisältöön, visuaalisuuteen sekä käyttäjäystävällisyyteen. Yritykset 1, 2 ja 3 esittelevät selkeästi verkkosivuillaan omia palveluitaan ja omaa toimintaansa. Ulkoasuiltaan yritysten verkkosivut ovat visuaaliset ja käyttäjäystävälliset.

Yritys 1 on verkkosivuillaan hyvin selkeästi esitelty toimintaansa sekä sisältää ytimekkäitä tietoja yrityksen uutiskirjeistä, yrityksen toiminnan laajuuteen ja palvelun tarjontaan. Yrityksen 1 verkkosivuilla pääotsikot ovat selkeästi jaoteltu, ja alaotsikot ovat hyvin luettavissa sekä pitävät sisällään alaotsikon esittelemän asian. Havainnollistamisessa on hyödynnetty erilaisia kuvioita tekstin tueksi. Yritys tarjoaa käyttäjille mahdollisuuden kirjautua sivuille ja esimerkiksi sitä kautta seurata toimituksia. Yritys esittelee sivuillaan selkeästi vastuullisuuttaan ja tulevaisuuden tavoitteita. Sivuille on myös luettavissa kestävän kehityksen raportteja englanninkielisenä.

Yrityksen 2 verkkosivut ovat yksinkertaistetut ja ytimekkäät. Etusivulla on hyvin esitelty yrityksen toimintaa ja nostettu kirjoitettuja uutisia. Sivuille on hyvin saatu kiteytettyä asiaa, mutta otsikointi verkkosivuilla on hieman sekava. Otsikot sekoittuvat taustan joukkoon sekä joidenkin pääotsikoiden alaotsikoiden lista on pitkä, joka hankaloittaa sivujen käyttäjäystävällisyyttä. Verkkosivuilla on kattavasti ja hyvin kerrottu yrityksen toiminnasta, yritysvastuusta, vastuullisuudesta sekä strategiasta.

Yrityksen 3 verkkosivuilla on muutama selkeä isompi otsikko, joiden alle on tasaisemmin jaettu alaotsikoita. Vastaavat yläotsikot löytyvät sivujen alaosasta. Yrityksen 3 verkkosivut ovat visuaalisesti selkeät ja helppolukuiset, sekä sivuilla on selkeästi esitelty yrityksen arvoja ja myönnettyjä ISO-standardia. Siitä huolimatta yrityksen sivuilla ei käsitellä sen syvemmin yrityksen vastuullisia tai pitkän tähtäimen tavoitteita.

Yritys 4:n verkkosivut erottuvat muista, sillä etusivulla tarjotaan suoraan kuljetustilauksen tekoa, tarjouspyynnön tekoa sekä kuljetusyrityksen tarjoamia palveluita toisille yrityksille. Itsessään yritys 4:stä on vaikeahko löytää sivuilta tietoa, sillä suurin osa linkeistä liittyy palvelun tarjontaan. Pääotsikoihin on kiteytetty lähetyksiin tai asiakaspalveluun löytyvät linkit, ja yrityksen palveluihin tai vastuullisuuden ohjaavat linkit löytyvät verkkosivujen alareunasta harmaalta pohjalta. Alaosuudessa on hyvin esitelty yrityksen eri liiketoimintayksiköitä. Verkkosivut eivät ole uudelle käyttäjälle kaikin kein helpoin saavutettava, sillä tietoa sivuilla on istutettu sekaisin sekä tietoja yrityksestä on laitettu parin linkin taakse alaosaan harmaalla tekstillä piiloon. Yrityksen toimintoja käyttävälle henkilölle sivut ovat käyttäjäystävällisemmät, sillä siellä on helposti löydettävissä toimituksen seuranta ja sivuille on mahdollista kirjautua omilla tunnuksilla.

Yrityksen 4 verkkosivuilla on kattavasti kerrottu yrityksen kestävästä kehityksestä ja raportoinnista, mutta moni tiedoista on piilotettu linkin, ellei toisenkin taakse. Yrityksen sivuilla esitellään hyvin tämänhetkistä tilannetta, esimerkiksi biopolttoaineiden käyttöä tai kestävien pakkausten käyttämistä. Useimmat raportit ovat tarjolla englanniksi eikä yrityksen tulevaisuuden tavoitteita ollut eritelty.

5 Tulokset

5.1 Kilpailutus osana tutkimusta

Opinnäytetyön aiheena on sveitsiläisten viinien maahantuonnin palveluiden kilpailutus ja kustannusten optimointi. Toimeksiantajan tämänhetkinen palveluntarjoaja hoitaa kuljetusten järjestämisen, mutta ei tarjoa tullauspalvelua. Tavoitteena oli kilpailuttaa kuljetus- ja huolintayrityksiä haastattelujen ja tarjousvertailun kautta. Kilpailutukseen mukaan valikoitui neljä yritystä, joiden vastauksia ja tarjouksia vertailtiin. Yritysten vastuullisuutta ja verkkosivujen käyttäjäystävällisyyttä on arvioitu sivustoja vertailemalla.

Vertailun keskiössä ovat kustannusten alentaminen sekä palvelun laatu. Yhteydenottovaiheessa nousivat yritykset, jotka vastasivat nopeasti kysymyksiin ja tarjouksiin sekä vaikuttivat yhteistyöhalukailta ja kiinnostuneilta tutkimuksesta.

5.2 Haastattelujen vastausten vertailu

Kaikki haastatteluun valikoituneet yritykset olivat jo vuosikausia toimineet Sveitsin ja Suomen välisellä reitillä. Sveitsin ja Suomen välinen kuljetusreitti oli samankaltainen yritysten välillä, mikä kulki Sveitsistä Saksaan ja sieltä laivalla Suomeen. Yritykset käyttivät reitillä kuljetusmuotonaan joko maantiekuljetusta tai yhdistelmänä rautatie- ja maantiekuljetusta. Kuljetusreitin kesto yritysten välillä oli viitteellinen noin viikon pituinen, ja yritys 2 korosti vastauksessaan, että pikakuljetuksena toimituksen kesto olisi noin 3 vuorokautta.

Kaikki yritykset 1, 2, 3 ja 4 tarjosivat palvelunaan tullausta ja tuonnin asiakirjojen hoitamista. Yritys 3 kertoi vastauksessaan, että kuljetus olisi mahdollista järjestää alle vuorokaudessa ja annetut kuljetusaikataulut ovat luotettavia. Taas yritys 4 mainitsi kuljetuksen järjestelyn kestävän päivästä

kahteen ja aikataulun olevien viitteellisiä, mutta eivät sitovia. Tässä kohtaa korostuu erona yritysten välillä siitä, että yritys 4 on globaalimpi ja suurempi yritys kuin kotimainen yritys 3, jolle pienemmätkin asiakkaat ovat tärkeitä.

Jokaiselta yritykseltä oli mahdollista tilata niin osa- kuin täysikuorma. Toimitusvaihtoehdot yrityksillä 2, 3 ja 4 oli ovelta ovelle-kuljetuksiin ja terminaalista noutoon. Yritys 2 mainitsi vastauksessaan myös tarjoavansa pikakuljetuksia ja vartioituja turvakuljetuksia asiakkailleen. Yritys 1 tarjosi pääasiassa vain ovelta ovelle-kuljetuksia.

Yritys 4 ei maininnut ollenkaan käyttämiään sopimusehtoja, kun taas yritys 1:lla on käytössä omat kuljetus- ja toimitusehdot. Sekä yritys 2 ja 3 käyttävät PSYM 2015-määräyksiä sopimusehdoissa. Hinnoitteluperusteena kaikilla yrityksillä on käytössä rahduspaino ja kuljetusmatka. Yrityksellä 2 hintaan vaikutti, onko tarve toimituksille jatkuvaa tai olisiko kyse vain kertaluontoisesta toimituksesta. Yritys 1 nosti tavarakohtaisten erikoisuuksien vaikuttavan hintaansa.

Eniten eroja oli yhteyshenkilön osalta yritysten kesken. Yrityksellä 2 oli käytössään tekoälyyn perustuva sähköpostipalvelin, joka ohjaa oikeille yhteyshenkilöille. Lisäksi yrityksellä on ajojärjestelytiimejä ja myyntitiimi, joilla on käytössä tiimikohtaiset sähköpostit. Yritys 3 pystyi tarjoamaan huollinta-asiakkaille nimetyn yhteyshenkilön, joka vastaisi samana päivänä kyselyihin. Yrityksellä 1 olisi Suomessa toimiva asiakaspalvelu, jonka vastausaika olisi noin tunti. Yrityksellä 4 olisi voinut mahdollisesti tarjota yhteyshenkilön, jos asiakkaana olisi suomalainen yritys y-tunnuksella varustettuna, ja yritysten omien tiettyjen kriteerien olisi täytyttävä.

Haastattelun vastauksista nousivat yrityksistä 1 ja 3, jotka vaikuttivat kiinnostuneilta ja yhteistyöhalukkailta tutkimusta kohtaan. Maahantuontia aloittelevan yrityksen näkökulmasta olisi tärkeää löytää palvelutasoltaan laadukas yhteistyökumppani, jolla olisi mahdollisuus tarjota tukea nopealakin aikataululla ja joka pystyisi reagoimaan nopeasti pyyntöihin.

Yritys 4:n vastauksista oli huomattavissa, että kyseessä oli globaalimpi yritys. Yritys 2 olisi ollut hyvin varteenotettava vaihtoehto erikoisempia ja kiireellisimpiä kuljetuksia huomioitaessa.

5.3 Tarjouspyyntöjen vertailu

Tarjouspyyntöjä oli mahdollisuus verrata tämänhetkisen palveluntarjoajan kuljetuskustannuksiin. Tämänhetkinen palveluntarjoaja ei kuitenkaan tarjonnut tullauspalveluita. Kokonaiskustannusten lisäksi on hyvä pilkkoa tarjouksia osiin ja vertailla hintoja. Yritykseltä 4 ei saatu tarjouksia, vaan hinnat olivat sopimuskohtaisia.

Tämänhetkisen palveluntarjoajan kuljetuskustannukset olivat 336,27 euroa. Yrityksen 1 tekemä tarjous kuljetuskustannuksista oli 20,2 prosenttia edullisempi kuin tämänhetkisen palveluntarjoajan. Yrityksen 1 antamassa tarjouksessa olivat kustannukset tarkasti eroteltuna rahtikustannuksiin, polttoainelisiin, maantiemaksuihin ja ETS-maksuun, sekä yritys 1 myös nosti mahdollisten lisäkustannusten mahdollisuutta viinin kuljettamiseen liittyen. Yritys 2 kuljetuskustannusten tarjous oli 49 prosenttia suurempi ja yrityksen 3 tarjous oli 16 prosenttia suurempia kuin tämänhetkisen palveluntarjoajan kustannukset olivat.

2 ja 3 tarjoamat vientiselvityksen ja tuontitullauksen kustannukset olivat täysin toisiaan vastaavat. Molempien kustannukset olivat 150 euroa. Kuljetus- ja tullauskustannukset yhteenlaskettuna yrityksen 3 tarjous oli 16 prosenttia yrityksen 2 tarjousta parempi.

Näiden tarjousten perusteella korostuivat yritykset 1 ja 3. Tämänhetkisen palveluntarjoajan kuljetuskustannukset olivat pienemmät kuin yrityksen 3, mutta yritys 3 tarjoaa tullauspalveluita osana palveluitaan. Myös yritys 1 tarjoaa palveluissaan tullauspalveluitaan, mutta hintaa ei ollut eroteltuna tarjouksissa. Yritys 1 kuljetuskustannusten tarjous oli kaikista voittavin ja se oli yrityksen 3 kuljetuskustannuksia 31 prosenttia pienemmät. Yritykseltä 1 olisi vielä voinut kysellä tarjousta tullauspalveluista ja sen jälkeen verrata kokonaiskustannuksia yrityksen 3 kanssa.

5.4 Verkkosivujen vertailu

Verkkosivujen vertailussa yritys 1 nousi selkeästi muiden yritysten 2, 3 ja 4 joukosta. Yritys 1 on hyvin selkeästi ja ytimekkäästi esitellyt toimintaansa, toiminnan laajuuttaan sekä palvelun tarjontaa verkkosivuillaan. Yrityksen 1 pää- ja alaotsikointi on jaoteltu selkeästi, ja ne ovat helposti hahmotettavat. Yrityksen sivujen havainnollistamisessa on käytetty erilaisia kuvioita tekstin tukena.

Yritys 1 on kertonut hyvin selkeästi ja avoimesti vastuullisuudestaan verkkosivuillaan, ja tiedot vastuullisuudesta ovat heti löydettävissä pääotsikosta. Yritys on luonut vastuullisuusraportin englannin kielellä. Verkkosivuillaan yritys 1 kertoo omasta sitoutumisestaan osana kestävästä kehityksestä ja kuinka yritys tukee myös asiakkaitaan kestävästä kehityksestä lisäämisessä osana omaa toimintaansa. Yritys on myös esimerkiksi kestävästä kehityksestä kartan, jossa esitellään yrityksen vastuullisuutta omissa toimipisteissään ympäri maailman.

5.5 Eettisyys ja luotettavuus

Tutkimusetiikka osanaan ohjaa aineiston keruuta ja perustuu eettisiin sääntöihin ja arvoihin. Tutkimusetiikka on jaoteltavissa kolmeen eri osa-alueeseen, joita ovat tiedon oikeellisuus sekä periaatteet tutkittavien kunnioittamisesta sekä yhteistyöhön tutkijoiden välillä. Tiedon oikeellisuus sekä tiedon todenperäisyys ovat menetelmiä tieteellisessä tutkimuksessa. Tutkimuksessa aineiston hankinta ja esittely on oltava luotettavia ja todennettavia. (Kuula 2015.)

Opinnäytetyössä käytetyt lähteet ovat jakautuneet niin asiantuntijoiden kirjoittamien kirjojen tietoihin kuin luotettaviin verkkomateriaaleihin. Verkkomateriaalina on hyödynnetty viranomaistuvotoja lainsäädännöstä ja ohjeistuksista sekä luotettavaa tietolähteitä, jotka ovat asiantuntijoiden laatimia. Lisäksi opinnäytetyön tutkimusvaiheessa on lähestytty kuljetus- ja huolintayrityksiä haastattelulla.

Opinnäytetyössä sekä toimeksiantaja että haastatellut yritykset esitellään nimettöminä, eikä toimeksiantajasta mainita tunnistettavia piirteitä. Opinnäytetyö on tehty yleisellä tasolla, eikä yksityishenkilönmaahantuonnin tai maahantuojana toimimisen näkökulmasta. Yrityksiä on lähestytty henkilökohtaisesti esitellen opinnäytetyötä, tutkimuksen aihetta ja mahdollisuutta osallistua tutkimukseen. Haastateltavat vastasivat vapaaehtoisesti haastattelukysymyksiin ja tarjouspyyntöön. (Kuula 2015.)

Tutkimukseen osallistuneilla yrityksillä on useamman vuoden kokemus logistiikan tuntemuksesta sekä Sveitsin ja Suomen välisellä reitillä toimimisesta, mikä tukee tutkimuksen luotettavuutta. Yrityksen tulokset ovat laajat kysymysten laajuuden ja haastateltuja oli useampi, joten vastaukset eivät perustu yhden mielipiteen ympärille. Haastattelukysymykset olivat puolistrukturoituja ja kaksi kysymyksistä olivat ohjailevampia, joihin vastaukseksi riitti ”kyllä” tai ”ei”, mutta haastateltavat

pystyivät vastaamaan kysymykseen laajemmin halutessaan. Haastattelukysymyksiin sekä tarjouspyyntöön oli mahdollisuus vastata vapaamuotoisesti. (Kuula 2015.)

Tutkimuksen luotettavuutta voisi lisätä vielä laajemmalla otannalla. Haastattelukysymysten määrää voisi nostaa, vastausten muodot vapaamuotoisempia sekä yrityksiä voisi haastatella vielä enemmän. Tietoperustaa voisi vielä enemmän syventää ja nojata haastattelujen ja tietoperustan yhteyttä toisiinsa. Luotettavuutta voisi nostaa myös kysymällä erilaista tarjouspyyntöä sekä pyytämällä tarkempaa hintaerottelua. Verkkosivujen sisällön arviointi perustuu vain yhden käyttäjän näkökulmaan, joten sen luotettavuus ei ole täysin todennettavissa, ja tekstiä on hyvä lukea referoiden.

6 Yhteenveto

Opinnäytetyön tavoitteena oli tutkia maahantuonnin palveluiden ja niiden kustannusten koostumista. Tavoitetta tarkennettiin tutkimaan sveitsiläisten viinien maahantuonnin kustannuksia sekä kuljetus- ja huolintayritysten palveluiden optimoimista laadukkaan palvelutason ja kustannustehokkaan ratkaisun saavuttamiseksi. Maahantuontia esiteltiin aiheena pintapuolisesti ja keskityttiin enemmän maahantuonnin eri vaikutuksien, palveluiden ja kustannusten tutkimiseen.

Teoriaosuus ja tutkimus vastasivat tutkimuskysymyksiä, ja niissä nostettiin, kuinka kuljetus- ja huolintapalveluita voidaan optimoida kustannustehokkaasti laadukas palvelutaso säilyttäen. Teoriaosuuksessa tuotiin esille palveluiden ulkoistamista ja niiden kilpailutusta maahantuonnin lisäksi. Palveluiden kilpailutusta hyödynnettiin tutkimusvaiheessa, jossa haastateltiin neljää erilaista kuljetus- ja huolintayritystä liittyen kuljetuksiin Sveitsin ja Suomen välisellä reitillä. Haastattelujen lisäksi yrityksillä pyydettiin kirjallisia tarjouspyyntöjä. Haastattelujen vastauksia, tarjouspyyntöjä ja yritysten verkkosivuja vertailtiin keskenään ja niistä nostettiin kaksi parasta esille.

Vertailuissa huomattiin eroavaisuuksia Suomessa toimivien yritysten kuin globaalien yritysten välillä. Yritysten käyttämät kuljetusreitit ja -muodot olivat keskenään samankaltaisia, ja he olivat kaikki toimineet Sveitsi-Suomi-kuljetusreitillä vuosikymmeniä. Suomessa toimivat yritykset olivat aikatauluissaan sitoutuneempia kuin globaalimmat yritykset, joille aikataulut olivat viitteellisiä.

Myös tarjouspyynnöissä oli selkeitä eroja. Esille nousivat yritys 1 ja yritys 3 tekemät tarjoukset. Yrityksen 1 tarjous oli 20,2 prosenttia parempi kuin tämänhetkisen palveluntarjoajan kuljetuskustannukset olivat, mutta tarjouksessa ei ollut eroteltuna tullauspalvelun kustannuksia. Tämänhetkisen palveluntarjoajan kuljetuskustannukset olivat pienemmät kuin yrityksen 3, mutta yritys 3 tarjoaa tullauspalveluita osana palveluitaan, ja tarjous oli 16 prosenttia parempi kuin yrityksen 2.

Maahantuonti oli aihealueena hyvin laaja. Aihetta rajattiin maahantuontiin ja erityisesti maahantuonnin kilpailutukseen ja kustannusten vertailuun. Tutkimuksessa nostettiin myös viinin maahantuontia koskevia ohjeistuksia ja lainsäädäntöä. Tutkimus toteutettiin yleisellä tasolla, ja sen ulkopuolelle rajattiin yksityishenkilön maahantuonti ja maahantuojana toimiminen. Tutkimuksessa eroteltiin maahantuonnin palveluita ja kustannuksia, joiden lähteet olivat luotettavia, koska lähteinä käytettiin viranomaissivustoja, asiantuntijoiden kirjoittamat artikkelit sekä kirjoja ja opetusmateriaalina käytetty verkkosivustoa.

Tutkimuksessa nostettiin esille maahantuonnin kustannuksia ja palveluiden kilpailutusta. Samalla sivuutettiin maahantuontia Sveitsistä ja viinin maahantuontia. Opinnäytetyötä voisi syventää edelleen tutkimaan kilpailutuksen muodostumista ja kustannustehokkuuden nostamista. Tutkimusosiota varten voisi lisätä tai muotoilla kysymyksiä eri tavalla esimerkiksi tuomalla enemmän esiin yritysten vastuullisuutta sekä pyytää tarkempia hintaerotteluja. Tutkimukseen voisi ottaa vertailuun mukaan enemmän kuljetus- ja huolintayrityksiä mukaan sekä syventää tutkimuksen osalta yhteistyötä joidenkin yritysten kanssa. Esimerkiksi yritykseltä voisi kysyä tarjouspyyntöä tullipalvelusta sekä hintaerottelusta. Myös tämänhetkistä palveluntarjoajaa olisi voinut huomioida mukaan tutkimukseen haastattelun kautta.

Lähteet

22005A0126(01). N.d. EUR-Lex. European Union. Virallinen lehti, numero L 023 26/01/2005, sivut 19-48. Viim. muutos 1.3.2017. Viitattu 19.5.2025. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=celex%3A22005A0126%2801%29>.

Alkoholilaki 1102/2017. Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta. Finlex. Annettu 29.12.1994. Viim. muutos 30.12.2003. Viitattu 1.12.2024. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941471>.

Alkoholilaki 1471/1994. Laki alkoholipitoisten aineiden valmistuksesta, maahantuonnista, maastaviennistä, kuljetuksesta, myynnistä ja muusta luovuttamisesta, käytöstä, hallussapidosta ja markkinoinnista. Finlex. Annettu 28.12.2017. Viim. muutos 28.11.2024. Viitattu 1.12.2024. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20171102>.

Edustajan käyttö. N.d. Verkkosivut. Tulli. Viimeksi päivitetty 11.3.2025. Viitattu 13.5.2025. <https://tulli.fi/yritykset/yrityksen-asiointi/edustajan-kaytto>.

Euroopan unionin ja Sveitsin välinen kauppasopimus. N.d. EUR-Lex. European Union. Viim. muutos 10.9.2020. Viitattu 19.5.2025. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/summary/eu-switzerland-trade-agreement.html>

Hakapää, S., Huhtala, H., Johansson, A., Lindholm, M. & Paavolainen, J. 2016. Kansainvälinen arvonlisäverotus. Helsinki: Helsingin Kamari Oy. Viitattu 17.5.2025. <https://janet.finna.fi>, KauppamariTieto.

Huolintayritysten tarjoamat palvelut. N.d. Verkkosivut. Logistiikan maailma. Viimeksi päivitetty 6.3.2025. Viitattu 20.5.2025. <https://www.logistiikanmaailma.fi/logistiikan-toimijat/huolinta-huolintayritysten-tarjoamat-palvelut/>.

Huuhka, T. 2022. Tehokkaan hankinnan työkalut. 8. painos. Helsinki: BoD - Books on Demand. Viitattu 18.5.2025. <https://janet.finna.fi>, Ellibslibrary.

Incoterms 2020. N.d. Verkkosivut. Logistiikan maailma. Viimeksi päivitetty 13.1.2024. Viitattu 12.5.2025. <https://www.logistiikanmaailma.fi/sopimukset/toimituslausekkeet/incoterms-2020/>.

Juomapakkausvero. N.d. Verkkosivut. Verohallinto. Viimeksi päivitetty 27.5.2024. Viitattu 27.11.2024. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/valmisteverotus/juomapakkausvero/>.

Juuti, P. & Puusa, A. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Gaudeamus. Viitattu 14.5.2025. <https://janet.finna.fi>, Ellibslibrary.

Kallinen, T. & Kinnunen, T. 2021. Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto. Viitattu 14.5.2025. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/>.

Kansainvälinen kauppa: Tavarahan maahantuonti. N.d. Verkkosivut. Minilex. Viitattu 20.5.2025. <https://www.minilex.fi/a/kansainv%C3%A4linen-kauppa-tavarahan-maahantuonti>.

Koivumäki, J. 2018. Maahantuonnin arvonlisäverotus. Artikkelin Helsingin seudun kauppakamarin sivuilla. Julkaistu 13.3.2018. Viitattu 1.12.2024. <https://helsinki.chamber.fi/maahantuonnin-arvonlisaverotus/>.

Kuula, A. 2015. Tutkimusetiikka: aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino. Viitattu 22.5.2025. <https://janet.finna.fi>, Ellibslibrary.

Laine, T. 2015. Alkoholijuomien maahantuonti kaupalliseen tarkoitukseen. Asianajotoimisto Legistum Oy. Viitattu 26.11.2024. <https://legistum.fi/alkoholijuomien-maahantuonti-kaupalliseen-tarkoitukseen/>.

Maahantuonti anniskeluun ja vähittäismyyntiin. N.d. Verkkosivut. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Viitattu 26.11.2024. <https://valvira.fi/alkoholi/maahantuonti>.

Nieminen, S. 2016. Hyvä hankinta – parempi bisnes. Helsinki: Talentum Pro. Viitattu 20.5.2025. <https://janet.finna.fi>, Alma Insights.

Palveluhankinnat. N.d. Verkkosivut. Logistiikan maailma. Viimeksi päivitetty 18.2.2025. Viitattu 17.5.2025. <https://www.logistiikanmaailma.fi/osto-ja-myynti/hankintatoimi-ja-ostotoiminta/palveluhankinnat/>.

Polkumyynti- ja tasoitustullit sekä suojatullit eli lisätullit. N.d. Verkkosivut. Tulli. Viimeksi päivitetty 30.4.2025. Viitattu 8.5.2025. <https://tulli.fi/yritykset/tuonti/tullimaksut-ja-verot/polkumyynti-ja-tasoitustullit>.

Railas, L. 2018. PSYM 2015 -ehdot ja logistiikkapalvelusopimukset. Helsinki: Helsingin Kamari Oy. Viitattu 19.5.2025. <https://janet.finna.fi>, KauppakamariTieto.

Railas, L. 2020. Incoterms 2020. Helsinki: Helsingin Kamari Oy. Viitattu 12.5.2025. <https://janet.finna.fi>, KauppakamariTieto.

Sirpoma, P. & Tannilla, E. 2014. Arvonlisäverotus käytännönläheisesti. Helsinki: Helsingin Kamari Oy. Viitattu 17.5.2025. <https://janet.finna.fi>, KauppakamariTieto.

Tullimaksut ja verot. N.d. Verkkosivut. Tulli. Viimeksi päivitetty 30.4.2025. Viitattu 8.5.2025. <https://tulli.fi/yritykset/tuonti/tullimaksut-ja-verot>.

Tuonnin abc. N.d. Verkkosivut. Tulli. Viimeksi päivitetty 11.2.2025. Viitattu 11.5.2025. <https://tulli.fi/yritykset/tuonti/tuonnin-abc>.

Ulkokauppa. N.d. Verkkosivut. Logistiikan maailma. Viimeksi päivitetty 5.1.2025. Viitattu 20.5.2025. <https://www.logistiikanmaailma.fi/kauppa-tullaus/ulkokauppa/>.

Ulkokaupan lainsäädäntö. N.d. Verkkosivut. Logistiikan maailma. Viimeksi päivitetty 15.4.2025. Viitattu 19.5.2025. <https://www.logistiikanmaailma.fi/kauppa-tullaus/ulkokauppa/ulkokaupan-lainsaadanto/>.

Ulkomailta ostaminen. N.d. Verkkosivut. Logistiikan maailma. Viimeksi päivitetty 4.5.2025. Viitattu 19.5.2025. <https://www.logistiikanmaailma.fi/kauppa-tullaus/ulkokauppa/ulkomailta-ostaminen/>.

Valmistevero. N.d. Verkkosivut. Verohallinto. Viimeksi päivitetty 7.6.2024. Viitattu 27.11.2024. <https://www.vero.fi/yritykset-ja-yhteisot/verot-ja-maksut/valmisteverotus/mita-valmisteverot-ovat/>.

Viinien pakkausmerkinnät. 2024. Ohje. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto. Viimeisin muutos 2.5.2024. Viitattu 7.5.2025. https://valvira.fi/documents/152634019/163770443/Viinien_pakkausmerkintaohje.pdf/537aab46-2a44-0752-27a2-3c3119be5323/Viinien_pakkausmerkintaohje.pdf?t=1714638505916.

Vilka, H. 2007. Tutki ja mittaa: määrällisen tutkimuksen perusteet. Tammi. Viitattu 14.5.2025. <https://janet.finna.fi>, Trepo.

Verotaulukko 1471/1994. Laki alkoholi- ja alkoholijuomaverosta. Finlex. Annettu 29.12.1994. Viim. muutos 21.12.2023. Viitattu 1.12.2024. <https://finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1994/19941471>.

Liitteet

Liite 1. Haastattelukysymykset

Suomeksi:

- Mikä on käyttämänne pääreitti Sveitsi-Suomi-välillä, reitillä käyttämänne kuljetusmuodot ja kuljetusreitien tyypillinen kesto?
- Kuinka kauan olette toimineet Sveitsi-Suomi-välillä?
- Onko kuljetuksissa mahdollisuus osakuormiin (LTL)?
- Kuinka nopeasti pystytte järjestämään kuljetuksen Sveitsi-Suomi-välillä ja kuinka pitäviä ovat ilmoitetut aikataulut?
- Tarjoatteko tullauspalveluja ja tuonnin asiakirjojen hoitamista?
- Minkälaisia toimitusvaihtoehtoja tarjoatte (esim. ovelta ovelle, terminaalista nouto)?
- Mitä sopimusehtoja käytätte?
- Mitkä ovat teidän hinnoitteluperusteenne? (paino, tilavuus, kuljetusmatka, kuormamäärä)
- Onko teillä yritykselle nimetty yhteyshenkilö ja mikä on arvioitu vastausaika yhteydenottoihin?
- Olisiko mahdollista saada kirjallinen tarjous?

Englanniksi:

- What is your main transport route between Switzerland and Finland, the modes of transport you use on the route and what is the typical transit time?
- How long have you been operating on the Switzerland–Finland route?
- Do you provide less-than-truckload (LTL) shipping options?
- How quickly can you arrange a transport from Switzerland to Finland and how reliable are the stated delivery times?
- Do you offer customs clearance services and assistance with import documentation?
- What kind of delivery options do you offer (e.g door-to-door, pickup from the terminal)?
- What terms and conditions do you apply for (e.g., general terms of carriage)?

- What are your pricing criteria (e.g based on weight, volume, distance, or size of shipment)?
- Will a company be assigned a dedicated contact person, and what is the estimated response time to inquiries?
- Would it be possible to receive a written offer?